

NARRATIVA

Consciència i intuïció de l'Evangelí

PER JAUME CLARET

La secularització de bona part de les societats occidentals no ha qüestionat el llegat fonamental del cristianisme. D'aquí que escriptors contemporanis n'inclouin referències (filosòfiques, literàries, culturals...) a les seves obres o dialoguin amb autors i textos d'aquesta tradició. Potser l'única gran excepció és casa nostra, on les Esglésies espanyola i catalana han aconseguit un estranyament gairebé absolut, fins al punt que la Bíblia s'ha convertit en un text aliè per a la majoria de la població, per a gran part de la seva intel·lectualitat i pràcticament per a qualsevol discurs públic.

Evidentment, hi ha excepcions, però són només això, excepcions.

Precisament dins del singular segell Fragmenta, el periodista totterreny Antoni Batista (Barcelona, 1952) ens ofereix la seva particular lectura del món bíblic, on les novetats oferides serien la mirada del text sagrat des de la teoria de la comunicació i una estructura formal bastida sobre un disseny tripartit amb registres diferents i d'aproximació creixent. Però, en realitat, no és així.

En primer lloc, perquè *Els portaveus de Déu* fa servir el plantejament acadèmic com a MacGuffin per dur el lector cap a terrenys més suggeridors i, sens dubte, menys suats. I, segonament, perquè el llibre se centra sobretot en l'Evangelí segons sant Joan. Aquesta opció es justifica perquè mentre els altres tres evangelis canònics tindrien un caràcter sinòptic, el darrer seria semàntic, "un relat diferent, en el qual la vida de Jesús assoleix la màxima versemblança alhora que la seva major espiritualitat". En tot cas, aquesta focalització no cerca participar dels intensos debats hermenèutics, ni posar-se al dia de la ingent bibliografia existent, sinó fer-lo servir com a element d'introspecció personal i exploració vital.

Aquestes 'faltes' esdevenen forteses quan l'hàbil i brillant ploma de Batista oblida la suposada voluntat acadèmica i es deixa anar pels

viarans més propers al text autobiogràfic de pulsio literària, com en l'anècdota on relata les sensacions d'interpretar *La Passió segons sant Joan* de J. S. Bach. Resulta molt més suggeridora i significativa l'aproximació des de l'experiència pròpia, que converteix les possibles incongruències en llicències creatives. Determinades afirmacions, tries o interpretacions que podrien resultar conflictives en un text de voluntat científica, esdevenen il·luminadores quan es canvia el registre i s'hi vincula la individualitat.

La peripècia vital de Batista, les seves eclèctiques lectures, la seva llarga trajectòria periodística, el seu bagatge musical i una gran capacitat per a la lliure associació són els elements que permeten quallar les millors pàgines. És aleshores quan, curiosament, la voluntat inicial d'aplicar la teoria de la comunicació pren sentit, a través de frases de gran força com "No comptem el metrònom llarg de la història pels monuments literaris d'Horaci i Ovidi, ni per la filosofia de Sèneca, sinó per un Crist [...] pràcticament imperceptible. Perquè mesurem el temps, que és ciència pura, des de la metafísica"; o "La Bíblia és el text de més pragmàtica de la història de la literatura".

Els portaveus de Déu

Antoni Batista

Fragmenta, 2022

184 pàgines. 19 euros